

Asia: VN/18046/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle yrittäjän eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta ja tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne yrittäjän eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaannpanosäännökseen esitetystä muutoksesta?

Tasa-arvovaltuutettu kiittää lausuntopyynnöstä.

Tasa-arvovaltuutetun tehtävänä on valvoa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, jäljempänä tasa-arvolain) noudattamista. Tasa-arvovaltuutettu edistää myös tasa-arvolain tarkoituksen toteuttamista ja antaa tietoja tasa-arvolainsäädännöstä. Tasa-arvovaltuutettu on toiminnassaan itsenäinen ja riippumaton lainvalvontaviranomainen, joka toimii oikeusministeriön hallinnonalalla.

Tasa-arvovaltuutettu kannattaa sitä, että esityksellä pyritään parantamaan eri ajankohtina aloittaneiden yrittäjien keskinäistä yhdenvertaisuutta.

Näkemyksenne esitetyn lakimuutoksen (YEL) vaikutuksista?

Tasa-arvovaltuutettu pitää tärkeänä, että esityksen valmistelussa on tunnistettu mahdollisuus välillisiin sukupuolivaikutuksiin. Esityksessä todetaan, että suomalaisen työelämän yleinen sukupuolittuneisuus heijastuu myös ehdotuksen vaikutuksiin miesten ja naisten välillä. Naisyrittäjiä on noin kolmasosa kaikista yrittäjistä, ja he toimivat usein yksinyrittäjinä ja eri toimialoilla kuin miehet. Erot liiketoiminnan laadussa ja laajuudessa vaikuttavat myös siihen, että miesyrittäjien työtulot ovat usein korkeampia kuin naisyrittäjillä. Lisäksi naisyrittäjien työtulot ovat myös keskimäärin lähempänä työtulosuosituksen laskentapalvelun antamia suosituksia verrattuna miehiin. Näin ollen ehdotetun säädösmuutoksen vaikutuksen arvioidaan olevan merkittävämpi miesyrittäjien keskuudessa.

Tasa-arvovaltuutettu on kiinnittä huomiota myös siihen, että esitysluonnoksen mukaan YEL-työtulon tarkistusmäärän rajoituksella on väliaikainen vähentävä vaikutus yrittäjän lakisääteiseen työeläketurvaan sekä yrittäjän muuhun sosiaaliturvaan. Useat sosiaaliturvaetuudet kuten

sairauspäiväraha ja vanhempainpäivärahat (raskausraha, erityisraskausraha, vanhempainraha) määräytyvät YEL-työtulon mukaan. Esityksellä voi siten olla sukupuolivaikutuksia myös esityksessä kuvattua laajemmin. Tasa-arvovaltuutettu pitää tärkeänä, että esityksessä tarkasteltaisiin myös sitä, onko ehdotuksella vaikutuksia yrittäjien mahdollisuuksiin yhdistää työ- ja perhe-elämä. Arvioinnissa olisi hyvä kiinnittää huomiota erityisesti siihen, millaisia taloudellisia sekä työllisyyteen ja vanhemmuuteen liittyviä vaikutuksia ehdotuksesta voi aiheutua naisille ja miehille.

Näkemyksenne tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annettuun lakiin ehdotetusta muutoksesta?

-

Näkemyksenne tämän lain muutoksen vaikutuksista?

-

Yleistä lausuttavaa esitysluonnoksesta

-

Janas Pirkko
Tasa-arvovaltuutetun toimisto

Salmela Nelli
Tasa-arvovaltuutetun toimisto